

REGLUGERÐ

um ráðstafanir til þess að auka öryggi og heilbrigði
á vinnustöðum fyrir starfsmenn sem eru þungaðir,
hafa nýlega alið börn eða hafa börn á brjósti.

1. gr.

Gildissvið og markmið.

Reglugerð þessi tekur til starfsmanna sem eru þungaðir, hafa nýlega alið börn eða hafa börn á brjósti og er markmið hennar að bæta öryggi þessara starfsmanna.

2. gr.

Hugtök.

Þegar hugtökin „þungaður starfsmaður“, „starfsmaður sem hefur nýlega alið barn“ og „starfsmaður sem hefur barn á brjósti“ eru notuð í reglugerð þessari er átt við starfsmenn sem hafa greint vinnuveitanda sínum frá því ásigkomulagi sínu.

3. gr.

Mat og upplýsingar.

Er störf geta haft í för með sér hættu sakir mengunar, vinnuaðferða eða vinnuskilyrða, sbr. skrá í I. viðauka, skal vinnuveitandi meta eðli hættunnar í hlutaðeigandi fyrirtæki/starfsstöð fyrir starfsmenn skv. 1. sbr. 2. gr., umfang hennar og hve lengi hún stendur yfir svo hægt sé að:

- a. meta áhættu fyrir öryggi og heilbrigði og hugsanleg áhrif á þungaða starfsmenn eða starfsmenn sem hafa börn á brjósti,
- b. ákveða hvaða ráðstafanir skuli gera.

Vinnuveitandi skal greina starfsmönnum í skilningi 1. sbr. 2. gr. og starfsmönnum sem líklegt er að lendi í slíkum aðstæðum í hlutaðeigandi fyrirtæki/starfsstöð og/eða fulltrúum þeirra frá niðurstöðum mats samkvæmt 1. mgr. og öllum ráðstöfunum er snerta öryggi og heilbrigði á vinnustað.

4. gr.

Tilvik þar sem vinna er bönnuð.

Óheimilt er að skylda þungaða starfsmenn til að vinna störf sem mat skv. 1. mgr. 3. gr. hefur sýnt að gætu verið hættuleg vegna mengunar eða vinnuskilyrða, sbr. A-lið II. viðauka og gætu stefnt öryggi og heilbrigði þeirra í voða.

Einnig er óheimilt að skylda starfsmenn sem hafa börn á brjósti til að vinna störf sem skv. 1. mgr. 3. gr. eru metin hættuleg sakir mengunar eða vinnuskilyrða, sbr. B-lið II. viðauka, og gætu stefnt öryggi og heilbrigði þeirra í voða.

5. gr.

Vinna að næturlagi.

Óheimilt er að skylda starfsmann skv. 1. sbr. 2. gr. til að vinna að næturlagi á meðgöngutíma og jafnframt í allt að sex mánuði eftir barnsburð, enda sé slíkt nauðsynlegt vegna öryggis og heilbrigði hlutaðeigandi starfsmanns og hann leggi fram læknisvottorð þar um.

6. gr.

Eftirlit og kæruleiðir.

Vinnueftirlit ríkisins fer með eftirlit með framkvæmd reglugerðar þessarar.

Um áfrýjun á ákvörðunum og úrskurðum sem byggjast á reglugerðinni gilda ákvæði 98. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

7. gr.

Refsiákvæði.

Brot á reglugerð þessari varða viðurlögum samkvæmt 99. gr. laga nr. 46/1980.

8. gr.

Gildistaka.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í 73. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og með hliðsjón af tilskipun nr. 92/85/EBE í viðbæti við XVIII. viðauka samningsins um Evrópska efnahagssvæðið, öðlast þegar gildi.

Félagsmálaráðuneytinu, 3. júlí 1997.

Páll Pétursson.

Sigríður Lillý Baldursdóttir.

I. VIÐAUKI

**Skrá yfir helstu áhrifavalda, vinnuaðferðir og
vinnuskilyrði sem um getur í 1. mgr. 4. gr.**

A. *Áhrifavaldar.*

1. Eðlisfræðilegir áhrifavaldar, þegar þeir teljast vera áhrifavaldar sem valda fósturskaða og/eða geta valdið því að legkaka losnar, einkum:

- a) högg, hristingur eða hreyfingar;
- b) burður á þungum hlutum sem hefur hættu í för með sér, einkum fyrir hrygg og lendar;
- c) hávaði;
- d) jónandi geislun*);
- e) ójónandi geislun;
- f) funhiti og brunakuldi;
- g) hreyfingar og stellingar, ferðir milli staða – annaðhvort innan eða utan starfsstöðvarinnar – andleg og líkamleg þreyta og annað líkamlegt álag sem tengist vinnu starfsmannsins í skilningi 2. gr. tilskipunarinnar.

2. Líffræðilegir áhrifavaldar.

Líffræðilegir áhrifavaldar í 2., 3. og 4. áhættuflokki í skilningi 2., 3. og 4. liðar í d-lið 2. gr. í tilskipun 90/679/EBE¹⁾, ef vitað er að þeir eða meðferð sem þeir krefjast getur skaðað heilsu þungaðra kvenna og fóstura og ef þeir eru ekki tilfærðir í II. viðauka.

3. Efnafræðilegir áhrifavaldar.

Eftirtaldir efnafræðilegir áhrifavaldar, ef vitað er að þeir geta skaðað heilsu þungaðra kvenna og fóstura og ef þeir eru ekki tilfærðir í II. viðauka.

- a) efni merkt R 40, R 45, R 46 og R 47 samkvæmt tilskipun 67/548/EBE²⁾ ef þau eru ekki tilfærð í II. viðauka;
- b) efnafræðilegir áhrifavaldar í I. viðauka við tilskipun 90/394/EBE³⁾;

*) Sjá tilskipun 80/836/EBE (Stjtið. EB nr. L 246, 17.9. 1980, bls. 1).

¹⁾ Stjtið. EB nr. L 374, 31.12. 1990, bls. 1.

²⁾ Stjtið. EB nr. L 196, 16.8. 1967, bls. 1. Tilskipunin eins og henni var síðast breytt með tilskipun 90/517/EBE (Stjtið. EB nr. L 287, 19.10. 1990, bls. 37).

³⁾ Stjtið. EB nr. L 196, 26.7. 1990, bls. 1.

- c) kvikasilfur og kvikasilfurssambönd;
- d) mítósuheftandi lyf;
- e) kolmónoxíð;
- f) efnafræðilegir áhrifavaldar sem vitað er að hafa skaðleg áhrif gegnum húð.

B. Vinnuaðferðir.

Vinnuaðferðir í I. viðauka tilskipunar 90/394/EBE.

C. Vinnuskilyrði.

Vinna neðanjarðar í námum.

II. VIÐAUKI

**Skrá yfir helstu áhrifavalda og
vinnuskilyrði sem um getur í 6. gr.**

A. Þungaðir starfsmenn í skilningi a-liðar 2. gr.

- 1. Áhrifavaldar.
 - a) Eðlisfræðilegir áhrifavaldar.
Vinna undir miklum þrýstingi, t.d. í þrýstiklefum og við köfun.
 - b) Líffræðilegir áhrifavaldar.
Eftirtaldir líffræðilegir áhrifavaldar:
 - bogfrymill,
 - veira rauðra hunda,nema þungaðir starfsmenn séu sannanlega nægilega varðir gegn slíkum áhrifavöldum með ónæmisaðgerð.
 - c) Efnafræðilegir áhrifavaldar.
Blý og blýsambönd, ef hættu er á að mannslíkaminn taki þessa áhrifavalda upp.
- 2. Vinnuskilyrði.
Vinna neðanjarðar í námum.

B. Starfsmenn með barn á brjósti í skilningi c-liðar 2. gr.

- 1. Áhrifavaldar.
 - a) Efnafræðilegir áhrifavaldar.
Blý og blýsambönd, ef hættu er á að mannslíkaminn taki þessa áhrifavalda upp.
- 2. Vinnuskilyrði.
Vinna neðanjarðar í námum.

Yfirlýsing frá ráði og framkvæmdastjórn Evrópusambandsins varðandi 3. lið 11. gr. tilskipunar 92/85/EBE, færð í fundargerð 608. fundar ráðsins (19. október 1992 í Lúxemborg).

RÁÐIÐ OG FRAMKVÆMDASTJÓRNIN LÝSA YFIR:

„Það er eingöngu af tæknilegum ástæðum – varðandi ákvörðun um upphæð bóta sem skal greiða samkvæmt b-lið 2. liðar og 3. lið 11. gr. – að gerð er samlíking við bætur sem starfsmaður fengi í veikindafríi. Samlíkingin þýðir engan veginn að þungun og fæðingu sé jafnað við sjúkdóm. Í almannatryggingalögum allra aðildarríkjanna eru ákvæði um að greiddar skuli bætur í veikindafríum. Tilgangurinn með samlíkingunni við slíkar veikindafrísbætur sem nú er að finna í textanum er einvörðungu sá að gefa upp tiltekna, fasta viðmiðunarupphæð í öllum aðildarríkjunum sem má styðjast við þegar ákvörðun er tekin um lágmarksgreiðslur í fæðingarorlofum. Ef í einstökum aðildarríkjum eru greiddar hærri bætur en ákveðið er í tilskipuninni helst það vitanlega svo áfram. Þetta sést skýrt af 3. lið 1. gr. í tilskipuninni.“